

FİLİZ KİTABEVİ

Prof. Dr. Baki İlkay ENGİN
Doç. Dr. Işık ÖNAY
Doç. Dr. Tülay AYDIN ÜNVER

MEDENİ HUKUK

PRATİK ÇALIŞMALARI

Temel Kavramlar
Kişiler Hukuku
Aile Hukuku

2. Baskı

FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2024

Eylül 2024

ISBN: 978-625-6134-16-4

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ

İlk basısı 2021 yılında yapılan kitabımız, ikinci basıda bütünüyle gözden geçirilip güncellenmiştir. Bunun dışında, temel kavramlar, kişiler hukuku ve aile hukukuna ilişkin kavramları özetleyen şemalar ile kişiler hukuku ile aile hukukuna ilişkin dört yeni çözümlü olay (XVI-XIX) eklenmiştir.

Bu basıyı süratle ve titizlikle gerçekleştiren Filiz Kitabevi çalışanları ile kontrollerde yardımlarını esirgemeyen çalışma arkadaşımız Araş.Gör. Z. Rana Demir Bayraktar'a teşekkür ederiz (Eylül 2024).

Engin/Önay/Aydın Ünver

ÖNSÖZ

Hukuka, hukukçunun düşünme yöntemine ve hukuk fakültelerinde olması gereken eğitime yabancı olanlar, hukuk fakültelerindeki eğitimin, öğrencilere binlerce sayfadan oluşan kitaplardaki bilgilerin yüklenmesinden ibaret olduğunu, hukuk fakültesi öğrencisinin yapması gereken işin de bunları hafızasına almak olduğunu sanabilir.

Hukuk fakültesine yeni başlayan öğrencilerimiz artık biliyorlar ki, hukukçunun bütün kuralları bilip bunları hafızasında saklaması gerekli (esasen mümkün de) değildir. Önemli olan karşılaşılan bir ihtilaftaki meseleyi teşhis etmek ve teşhis ettiği meseleye uygun hukuki çözümü bulmaktır. Meselenin teşhisinin ve çözümünün başarısı teorik bilginin öğrenilmiş olmasına bağlıdır. Bu bilgilerin ayrıntısını hatırlamak çoğu zaman mümkün olmadığından, çözüme ulaşmak için kanun metinlerinin ve bunları açıklayan kitapların yardımına başvurulur ve bilgi dağarcığındaki temel prensipler sayesinde ulaşılabilen bu kaynaklar ile mesele çözülür. Ancak en temel hukuk prensipleri dahi bilgi dağarcığında eksikse, mesele doğru bir şekilde teşhis edilemez ve teşhis edilemediği için doğru çözüme ulaşmamızı sağlayacak kaynağa dahi ulaşamaz. Dolayısıyla temel prensipleri bilmeden doğru bir çözüme ulaşmak mümkün değildir.

Temel prensiplerin, öğrenilen temel teorik bilgilerin, somut olaydaki ihtilafa uygulanması ise zamanla kazanılacak bir yetenek olup pratik çalışmaların temel amacı da işte bu yeteneğin öğrencilere kazandırılmasıdır. Bir öğretim tarzı olarak hukuk fakültelerindeki pratik çalışmalar, öğrencilerimizin edinmiş oldukları teorik bilgileri uygulama bakımından ele alıp somut olaya tatbik edebilmelerini, hukuk kaynaklarını ve mahkeme içtihatlarını bu gözle inceleyip değerlendirebilmelerini sağlamayı amaçlar.

Hukuk fakültesine yeni başlayan öğrencilerimizin soyut bilgilerini somut olaya uygulayabilme yeteneklerini geliştirmeye yönelik olarak hazırladığımız bu kitapta, yer yer mahkeme kararlarından da esinlenerek hazırlanmış 15 olay ve bunların çözümleri yer almaktadır. Olaylar ve çözümlerinin ardından, kitabın ikinci bölümünde, önemli görülen ve ders kapsamında değerlendirilebilecek olan Yargıtay kararlarına yer verilmiştir.

Öğrencilerimize tavsiyemiz, pratik çalışma kitabındaki bir olayı, olayın çözümünü okumadan önce, kanun metinlerinden ve bunları açıklayan çalışma kitaplarından yararlanarak yazılı olarak cevaplamaları ve bundan sonra vermiş oldukları yazılı cevaplarla olayın çözümünü karşılaştırmaları olacaktır. Bu sayede, verilmesi gereken ancak eksik kalan cevaplar veya gerekçeleri ortaya çıkacağı gibi, cevapta yer alması gerekmediği hâlde yazılan ve dolayısıyla mesele- nin tam olarak anlaşılmadığını gösteren noktalar da tespit edilebilir.

Kitapta yer alan olay çözümlerinde, öğretilerdeki tartışmalara ve farklı yöndeki Yargıtay kararlarına da mümkün olduğunca yer verilmiştir. Böylece öğrencilerimiz niteliği gereği mutlak bir doğrudan bahsedilemeyecek durumlarda meselenin çözümüne ilişkin olarak ileri sürülen çeşitli görüşleri tartışıp değerlendirmeyi ve buna göre bir sonuca varmayı öğrenebilecektir. Diğer yandan bu içeriği ile kitabın ilk sınıf öğrencileri kadar, medeni hukukun temel kavramları, kişiler hukuku ve aile hukuku alanındaki bilgilerini tazelemek isteyenler için de yararlı olacağı ümit edilmektedir.

Kitabı süratle ve titizlikle baskıya hazırlayan Oğuzhan Oruç'a, Zeynep Oruç Tatlı'ya ve Filiz Kitabevi çalışanlarına teşekkür eder, kitabın öğrencilerimize yararlı olmasını dileriz (Mayıs 2021).

Yazarlar

Kitaba ilişkin yorumlar, eleştiriler ve sorular engin.onay.unver@gmail.com adresine iletilebilir.

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ.....	V
ÖNSÖZ.....	VII
KISALTMALAR.....	XIII

ŞEMALAR

ŞEMA 1 Hakların Sınıflandırılması	2
ŞEMA 2 Malvarlığı Hakları	4
ŞEMA 3 Hukuki İşlemin Hukuki Fiiller İçindeki Yeri ve Türleri	6
ŞEMA 4 Hukuki İşlemin Unsurları ve Hükümsüzlük Türleri	8
ŞEMA 5 İşlem Ehliyeti Açısından Kişilerin Sınıflandırılması	10
ŞEMA 6 Evlenmenin Geçerliliği	12
ŞEMA 7 Boşanma Sebepleri.....	14
ŞEMA 8 Boşanma Davası	16
ŞEMA 9 Katılma Alacağı'nın Hesaplanması	18
ŞEMA 10 Soybağının Kurulması.....	20
ŞEMA 11 Anayasa Mahkemesinin Türk Medeni Kanunu'nun Kişiler Hukuku Ve Aile Hukuku Alanındaki Hükümlerinin İptaline İlişkin Güncel Kararları.....	22

BİRİNCİ BÖLÜM

ÇÖZÜLMÜŞ OLAYLAR

I	Mülkiyet hakkı - Rehin hakkı - Alacak hakkı - Nispi hakların şerhi - Kira sözleşmesinin yasal devri	27
II	Borçlandırıcı işlem - Tasarruf işlemi - Borca aykırı davranıştan sorumluluk	35
III	Borçlandırıcı işlem - Tasarruf işlemi - Tasarruf yetkisi - İyiniyetin korunması	41
IV	Geçerlilik şekli - Taşınırlar üzerinde iyiniyetle aynı hak kazanılması - Geçici olarak ayırt etme gücünü kaybedenlerin sorumluluğu - Hukuka aykırılığı kaldırان sebepler	45
V	Eser Üzerindeki Haklar - Eşya Üzerindeki Haklar - İyiniyetin korunması	59
VI	Hukuki işlemler - Tam ehliyetsizlerin işlem ve sorumluluk ehliyetleri - İyiniyetin korunması.....	65
VII	Dernek genel kurul toplantısı - Genel kurul kararının hükümsüzlüğü - Üyelikten çıkarma sebepleri - Üyelikten çıkarma kararına itiraz	73
VIII	Vakıf kurma işleminin şekli - Vakfın tüzel kişilik kazanması - Vakıflarda üyelik - Vakıf senedi değişikliği..	85
IX	Nişanlanmanın geçerliliği - Nişanlanmanın sona ermesi - Nişanlanmanın sona ermesinin sonuçları.....	93
X	Evlenmenin hükümsüzlüğü - Ayırt etme gücünden yoksunluk - Mutlak butlan davası - Dava hakkının sınırlandırılması	103
XI	Evlenme engelleri - Evlenmenin hükümsüzlüğü - Mutlak butlan sebepleri - Nispi butlan sebepleri.....	109
XII	Evlenmenin hükümsüzlüğü - Nispi butlan sebepleri	113

XIII	Boşanma sebepleri - Boşanma davasında manevi tazminat - Boşanma davası sırasında eşlerden birinin ölümünün hukuki sonucu	119
XIV	Boşanma sebepleri - Aldatılan eşin üçüncü kişiden manevi tazminat talebi - Çocuk ile babası arasında soybağının kurulması - Soybağının reddi davasında davacılar	127
XV	Edinilmiş mallara katılma rejiminin tasfiyesi	137
XVI	Ayırt etme gücü – Ayırt etme gücünden yoksun kişinin hukuki sorumluluğu – Özgürlüğü bağlayıcı ceza nedeniyle kısıtlanma	149
XVII	Kısıtlama kararının ve ilânının etkileri – Vasinin temsil yetkisi ve sınırları	155
XVIII	Geçerliliği etkilemeyen evlenme engeli-Soybağının kurulmasında karinelerin çakışması-Soybağının reddi davasında ispat- Nüfus kaydının düzeltilmesi davası	159
XIX	Küçüklerin evlat edinilmesinin şartları	165

İKİNCİ BÖLÜM

İNCELENECEK KARARLAR

I	Tam ehliyetsizlerin fiil ehliyeti - Hakkın kötüye kullanılması yasağı	175
II	Ayırt etme gücünden yoksunluk - İyiniyetin korunması ..	177
III	Adın korunması - Marka hakkının korunması	179
IV	Kişinin resmi üzerindeki hakkının korunması	185
V	Hak arama özgürlüğü ile kişilik hakkının çatışması	189
VI	Basın ve yayın yoluyla kişilik hakkına yönelik müdahaleler	193
VII	Özel hayatın gizliliğinin korunması	195

VIII	Özel hayatın gizliliğini ihlal suretiyle (kanuna aykırı olarak) elde edilen delillerin yargılamada kullanılması	201
IX	Unutulma hakkı	209
X	Nişanlanmada şekil şartı	223
XI	Evlilik birliğinin temelinden sarsılması sebebine dayanan boşanma davasında kusurun etkisi	225
XII	Terk ihtarının genel sebebe dayanan boşanma davasına etkisi	233
XIII	Ortak velayet	235
XIV	Boşanma kararı sonrasında çocuğun soyadı	241
XV	Aldatılan eşin üçüncü kişiden manevi tazminat talebi	247
XVI	Soybağının reddi davasında hak düşürücü süre	255

KISALTMALAR

aş.	: Aşağıda
b.	: Bent
bkz.	: Bakınız
c.	: Cümle
dn.	: Dipnotu
<i>Dural/Sarı</i>	: Mustafa Dural / Suat Sarı, Türk Özel Hukuku, Cilt I, Temel Kavramlar ve Medenî Kanunun Başlangıç Hükümleri, 18. Bası, İstanbul 2023.
<i>Dural/Öğüz</i>	: Mustafa Dural / Tufan Öğüz, Türk Özel Hukuku, Cilt II, Kişiler Hukuku, 23. Bası, İstanbul 2022.
<i>Dural/Öğüz/Gümüş</i>	: Mustafa Dural / Tufan Öğüz / M. Alper Gümüş, Türk Özel Hukuku, Cilt III, Aile Hukuku, 19. Bası, İstanbul 2024.
E.	: Esas
EBK	: 818 sayılı Borçlar Kanunu
EMK	: 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi
FSEK	: 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
<i>Hatemi/Serozan</i>	: Hüseyin Hatemi / Rona Serozan, Aile Hukuku, İstanbul 1993.
HD	: Hukuk Dairesi
HGK	: Hukuk Genel Kurulu
İBBGK	: İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu

İBK	: İçtihadı Birleştirme Kararı
K.	: Karar
krş.	: Karşılaştırınız
Kocayusufpaşaoğlu	: Necip Kocayusufpaşaoğlu, Borçlar Hukukuna Giriş, Hukuki İşlem, Sözleşme, 6. Bası, İstanbul 2014.
m.	: Madde
N.	: Kenar numarası
No	: Numara
Oğuzman/Barlas	: M. Kemal Oğuzman / Nami Barlas, Medenî Hukuk, 29. Bası, İstanbul 2023.
Oğuzman/Seliçi/Oktay-Özdemir	: M. Kemal Oğuzman / Özer Seliçi / Saibe Oktay-Özdemir, Kişiler Hukuku, 22. Bası, İstanbul 2024.
Öztan	: Bilge Öztan, Aile Hukuku, 6. Bası, Ankara 2015.
Örn.	: Örnek olarak
RG	: Resmi Gazete
Serozan/Engin/Atamer	: Rona Serozan / B. İlkay Engin / Yeşim M. Atamer, Medeni Hukuk, 9. Bası, 2022.
§	: Paragraf
Tart.	: Tartışmalı
TBK	: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TCK	: 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
TMK	: 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu
vd.	: Ve devamı
Yarg.	: Yargıtay